

Nemzetiségekért Díj, 2019

Az ENSZ 1992. december 18-án fogadta el a Nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozatot. Ez volt az első olyan átfogó nemzetközi dokumentum, amely az államok számára előírja a kisebbségek létének, identitásának védelmét, rendelkezik a kisebbségek saját kultúrához, hitéhez és nyelvhasználatához való jogáról, a kisebbségeket érintő ügyek eldöntésében való érdemi részvételről, a határokon átívelő szabad kapcsolattartásról. A magyar kormány 1995. szeptember 21-én döntött arról, hogy december 18-a a kisebbségek napja lesz, és ekkor alapították a Kisebbségekért Díjat is. 2012. április 16-án az országgyűlés a napot a nemzetiségek napjának, az ez alkalomból odaítélt díjat pedig a Nemzetiségekért Díjnak nevezte át. Az elismerést, annak alapítása óta 198-an kapták meg.

Az 2019. évi díjátadó ünnepségén **Semjén Zsolt** miniszterelnök-helyettes, nemzetpolitikáért, egyházügyekért és nemzetiségekért felelős tárca nélküli miniszter mondott beszédet. **Soltész Miklós**, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára szintén köszöntőt mondott, majd a miniszterelnök-helyetessel közösen átadta az elismeréseket. Az ünnepséget a Kossuth-díjas Vujicsics Együttes és a magyarországi német folklór meghatározó képviselője, a pécsi Leőwey Táncegyüttes műsora tette még emlékezetesebbé.

Semjén Zsolt
Soltész Miklós

Bajtai László és Gohér Krisztina felvételei

Az őshonos nemzetiségek a magyar nemzet elszakíthatatlan részei; a magyar állam feladata pedig az, hogy fejlődésükhöz, gazdagodásukhoz és érték-megőrzésükhöz biztosítsa a feltételeket – mondta Semjén Zsolt a Nemzetiségekért Díjak átadásakor. A nemzetiségekért is felelős kormányfőhelyettes kiemelte: Magyarország alaptörvénye kimondja, hogy az őshonos nemzetiségek államalkotó tényezők és a magyar politikai nemzet integráns részei. „Ahogy a magyar nemzet elszakíthatatlan része a külhoni magyarság, ugyanígy elszakíthatatlan részei az őshonos nemzetiségek” – hangoztatta. A miniszterelnök-helyettes a nemzetiségek különleges feladatának és felelősségének nevezte, hogy az általuk hozott kultúra olyan egyszeri és megismételhetetlen értéket teremt, amit csak ők adhatnak az egyetemes emberiségnek, anyaországuknak és Magyarországnak is.

Kijelentette: a magyar állam feladata, hogy az őshonos nemzetiségek fejlődéséhez, gazdagodásához és érték-megőrzéséhez biztosítsa a szükséges feltételeket. 2010-hez képest – emlékeztetett rá – ötszörösére nőtt a támogatásuk, továbbá örömdetesesen nő azok száma is, akik nemzetiségi gyökereiket felvállalják: legutóbb a magyar társadalom 6,5 százaléka nyilatkozott úgy, hogy valamely őshonos nemzeti-séghez tartozik.

Megfogalmazása szerint a nemzetiségek gazdagodásáért „mindenki megtette a magáét”. Az állam az intézményi és anyagi feltételek biztosításával, de a tisztelet és megbecsülés a nemzetiségeket illeti, ugyanis ezekkel a keretekkel élve őrzik meg kultúrájukat – fűzte hozzá.

Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára Semjén Zsolt szavaihoz is kapcsolódva óriási válto-

zásnak nevezte, hogy egyre többen merik felvállalni Magyarországon a nemzetiségüket. Erre a tendenciára utalva úgy vélekedett: Magyarország ezzel azt üzeni a közép- és kelet-európai nemzetek vezetőinek, hogy a nemzetiségek nem ellenfelek, hanem gazdagítják, sokkal inkább erősebbé teszik azt az országot, amelyben élnek. „Nincs más lehetőségünk Közép- és Kelet-Európában [...], mint őket erősíteni, segíteni és támogatni” – hangoztatta. Nemzetiségekért Díjban azok részesülhetnek, akik „a magyarországi nemzetiségek érdekében a nemzetiségi közéletben, az oktatásban, a kultúrában, az egyházi életben, a tudományban, a tömegtájékoztatásban, a gazdasági önszerveződés területén példaértékű tevékenységet” végeznek.

(MTI)

A 2019. évi Nemzetiségekért Díj miniszterelnöki elismerésben részesült személyek és szervezetek

Ábel János nyugalmazott német nemzetiségi pedagógus

A baranyai Magyarszéken, majd a komlói Kenderföldi Általános Iskolában tanított. A nemzetiségi gyermekekért végzett lelkiismeretes tevékenysége nem állt meg az iskolai falainál. Közössége anyaországi kapcsolatainak motorja, mely a komlói nemzetiségi önkormányzattól a megyein keresztül a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának soraiba repítette.

A díjat a baranyai német közösségben végzett tanítói és közösségépítő munkája, valamint a helyi, a megyei és az országos német nemzetiségi közéletben betöltött tevékenysége elismeréseként kapta.

Batyi Róbert a *SziRom*, szimfonikus romazenekar vezetője

A grazi és a pécsi zeneművészeti főiskolán, majd Karlsruhe-ban szerzett diplomát, ezután Münchenben végezte el a szimfonikus mesterkurzust. Számos ország színpadán lépett fel nagy sikerrel, majd 2016-ban megalapította a SziRom szimfonikus romazenekart. Az együttesben komolyzenei tanulmányokat folytató hallgatók és végzett zenészek egyaránt szerepelnek, hangsúlyozva a romák társadalmi szerepvállalását, és segítve a tehetségeik felkarolását.

Bonev Jordán a pécsi bolgárság képviselője

Kisgyermekként került hazánkba, ahol az édesapja által Pécsen megalapított Bolgár Iskolában tanult. Életét Pécs és környéke bolgárjainak szolgálatába állította, hagyományörző eseményeket szervezett, saját költségén tartotta fenn a helyi bolgár kápolnát. Közösségét a pécsi bolgár önkormányzat elnökeként, valamint a Bolgár Országos Önkormányzat tagjaként is szolgálta. A hazánkban hősi halált halt bolgár katonák síremlékeinek megőrzése révén elvülhetetlen érdemeket szerzett a szülőhazája és Magyarország közötti baráti kapcsolat fenntartásában.

A díj odaítélése után váratlanul elhunyt. Az elismerést az elhunyt díjazott fia, *Bonev Anton* vette át.

Dechandt Antal képzőművész

Szobrai, képzőművészeti alkotásai a hazai német nemzetiség közösség életének és történelmi múltjának állítanak emléket. Természetközeli, fából készült köztéri alkotásai, mint például a tolnai Kakasdon található Együttélés/Zusammenleben, a szatmári Várlajon található Ulmi bárka vagy a Malenkij-robotra elhurcoltak Mecseknádasdon (Baranya) megtekinthető emlékműve nagyban hozzájárul a német nemzetiség megismeréséhez és elfogadásához.

Gáspárné Kerner Anna német nemzetiségi pedagógus

Saját diákjai jelölték a díjra, ami híven tükrözi pedagógiai és közösségépítő munkájának sikerét, ember-séges, példamutató magatartását. A tanítás mellett a kispesti német önkormányzat elnöke. Irodalmi programok, színházi előadások szervezésével segíti közössége és a tanítványok hagyományörző tevékenységét, akik hazai és anyaországi nemzetiségi versenyeken, illetve külföldi találkozókön vehettek részt az ő segítségével.

Jónás Judit színművész-színházalapító

1983-ban „Ki mit tud”-ot nyert, majd a Színház és Filmművészeti Főiskola elvégzése után a Pécsi Nemzeti Színháznál kezdte pályáját. Számos filmszerepben a hazai filmvilág nagyjaival dolgozott együtt. A roma tehetségek felkarolásának, és a cigány szerepek hiteles alakításának igénye a Duende Színházi Társulat, majd a Czinka Panna Cigány

Színház megalapítására sarkallták, melyek segítségével nagyban hozzájárult a romák társadalmi életének bemutatásához, megítélésük javulásához. Rádiós és a roma nemzetiségi televíziós műsorokban szerkesztő-műsorvezetőként is nemzetisége elfogadásáért fáradozott.

Kimpián Péter *nyugalmazott román nemzetiségi rádiós szerkesztő*

A Magyar Rádió Szegedi Körzeti Stúdiója Román szerkesztőségének egykori vezetőjeként, stúdióvezető-helyetteseként a hazai románság életéről, néprajzi hagyományairól, történelmi múltjáról közvetített műsoraival, jelentősen hozzájárult nemzetisége kulturális önazonosságának megőrzéséhez. A Nemzetiségi médiában végzett munkáját egyéni és csoportos Nívódíjjal is elismerték. A Temesvári Rádióval közösen létrehozott „Európa Hullámhosszán” című eurorégiós rádióműsora eddig több mint hatszáz adást ért meg.

Nagy Mária *nyugalmazott piliscsévi polgármester*

Az egészségügyben végzett többéves munkáját követően került vissza szülőfalujába Piliscsévre, ahol két évtizedig vezette faluközösségét. Közben a helyi szlovák hagyományok megőrzéséért és továbbadásáért is tevékenykedett. Kezdeményezte a helyi néprajzi gyűjtemény létrehozását, elindította a tájház múzeumpedagógiai programját, s a településen kezdeményezésére kerültek ki a kétnyelvű feliratok. Nemzetiségi közéleti szerepvállalása egy nemzetiségi civil szervezettől indult, majd a megyei önkormányzat vezetésén át, az Országos Szlovák Önkormányzatnál végzett bizottsági elnökségi tevékenységben teljesedett ki.

Papageorgiu Andrea *festőművész*

A Képzőművészeti Egyetem festő szakán diplomázott, majd az Amadeus Alkotóház tagja lett. Művei és sikerei a hazai görögök kulturális teljesítményének ismertségéhez járulnak hozzá, ezzel is erősítve a hazai görögség nemzetiségi öntudatát. Idehaza számos csoportos és egyéni kiállításon vett részt, de külföldön is bemutatkozhatott, képei Bécstől Pekingig számos kiállításon szerepeltek. Több rangos díjat, köztük a Magyar Művészeti Akadémia Képzőművészeti Tagozatának Díját is elnyerte.

Tabán Szerb Folklórcentrum Egyesület

Az idén negyedszázados egyesület megalakulása óta töretlenül ápolja a hazai szerb kultúrát. Nemzetisége néptánc- és népdalkincse megőrzésében

és bemutatásában szerzett múlthatatlan érdemet. A hazai szerb kulturális események és fesztiválok állandó résztvevője. Hazai és határon túli fellépéseiket számtalan elismeréssel jutalmazták, többek között Kiváló Minősítéssel, Szent Száva-díjjal, Szent Száva-keresztel, Őszentsége Pávle Pátriárka elismerésével, a XIII. Európai Szerb Néptáncszemle Arany plakett díjával, és harmadik helyezéssel a World Folk Dance Festivalon.

Taragyia Györgyné Klaics Emilia
horvát nemzetiségi újságíró, szerkesztő

Magyar-szerbhorvát szakos diplomájával rövid ideig tanárként dolgozott, majd a Pécsi Rádió nemzetiségi szerkesztőségébe került újságíró-szerkesztőnek. Közösségi munkája során tagja, alapítója, vezetője volt több horvát nemzetiségi egyesületnek, klubnak, dalkörnek, és a helyi nemzetiségi önkormányzatban is tevékenykedett. Legbüszkébb mégis a Zornica, horvát nyelvű katolikus folyóirat megalapítására. A pécsi egyházmegye Pasztorális Helynökségéről ment nyugdíjba, ahol a hazai horvát hívek ügyeivel foglalkozott.

Varga Erika *iparművész-tervező*

A Romani Design márka megalapítójaként a ruházat mellett iparművészeti termékeket is tervez. Brandjével a hagyományos roma népviseleti kincs megmentésén fáradozik, és a világ minden táján népszerűsíti azt. Sokrétű tevékenysége a cigány-magyar kulturális párbeszéd fejlesztésétől, a gyermekeknek tartott ötvös- és aranyműves foglalkozásokon át, olyan oktatási segédanyag szerkesztéséig terjed, amely révén lehetősége nyílik bemutatni a roma történelem, hagyomány, és kultúra értékeit. Tevékenységét több elismeréssel, többek között a Glamour „Az év hősnője” vagy Európa Polgár Díjjal is elismerték már.

Wolfart Jánosné *német nemzetiségi pedagógus*

Közel ötven éve munkálkodik a német nemzetiség önazonosság-tudatának megőrzésén, valamint a nyelvoktatás terén. Pedagógiai tevékenysége több szintre is kiterjedt, gimnáziumban tanított Budapesten, Pilisvörösváron, Pécsen, továbbá oktatott az ELTE Germanisztikai Intézetében is. A tanítás mellett sváb színjátszó kört szervezett, és darabokat is írt. Közreműködött a Magyarországi Német Nyelvatlasz és Tájszótár elkészítésében, valamint a népismereti tantárgy követelményrendszerének kidolgozásában.

Gratulálunk
a kitüntetetteknek!